

Polemika Krytycznoliteracka w Polsce
pod redakcją Sylwii Panek

TOM 14

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT
OF THE ARTS AND SCIENCES
PHILOLOGICAL AND PHILOSOPHICAL SECTION
PHILOLOGICAL COMMITTEE

Critical Literary Argument in Poland
edited by Sylwia Panek
volume 14

Agnieszka Kwiatkowska
**The Polemic around *Jagiellonida*
and *Pułtawa*: Enlightenment
Controversy on The Nature
of The Epic Genre**

In the 18th century the convention of the literary epic underwent radical changes. These were responsible for numerous episodes of discussion in regard to among others, the chronological distance of events described and the nature of the function of fantasy. The most renowned literary critics entered the fray (in Poland among others, Filip Neriusz Golański, Franciszek Ksawery Dmochowski and Ignacy Krasicki). Leading Polish writers in turn, created new epics, fusing traditions of the Antique World with that of innovative literary devices. Critical-literary opinions in regard to particular works can be seen to be part of the broad polemic in respect to this genre convention. Literary reception at the time to these particular works (*Pułtawa* by Nikodem Muśnicki and *Jagiellonida* by Dyzma Bończa Tomaszewski) provides a critical portrayal and undertakes the most vital issues concerning the genre per se.

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ FILOLOGICZNO-FILOZOFICZNY
KOMISJA FILOLOGICZNA

Polemika Krytycznoliteracka w Polsce
pod redakcją Sylwii Panek
tom 14

Agnieszka Kwiatkowska
**Polemika wokół *Pułtawy*
i *Jagiellonidy*, czyli oświeceniowy
spór o kształt eposu**

Poznań 2019

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Główny Redaktor Wydawnictw PTPN
Tomasz Sobieraj

Recenzent
dr hab. Sławomir Kufel, prof. UZ

Redakcja językowa i korekta
Elżbieta Turzyńska

Projekt okładki
Elżbieta Kidacka

Łamanie
Marlena Roszkiewicz

Publikacja finansowana
w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki”
w latach 2017–2021, nr projektu 11H 16 0131 84

© Copyright by Sylwia Panek, Agnieszka Kwiatkowska, Poznań 2019

© Copyright for this edition by Poznańskie Towarzystwo
Przyjaciół Nauk, Poznań 2019

ISBN 978-83-7654-351-2

ISSN 2081-5999

Spis treści

ROZPRAWA WSTĘPNA

<i>Chlubne imię epepei. Polemika wokół eposu</i>	11
Przemiany konwencji gatunkowej	11
Tęsknota za narodową epopcją	14
Oświecenie epoką polemik	24
Wokół <i>Pułtawy</i> i <i>Jagiellonidy</i>	28
Kryteria oceny eposu	43

TEKSTY ŹRÓDŁOWE. ANTOLOGIA

Wykaz tekstów źródłowych.....	53
Nota edytorska.....	55
Jan [Gwalbert] Styczyński	
Uwagi nad <i>Pułtawą</i> poematem bohaterskim	61
Wincenty Buczyński	
Nad <i>Uwagami</i> Jana Styczyńskiego o <i>Pułtawie</i> poemacie bohaterskim	101
Jan G[walbert] Styczyński	
Odpowiedź ks. Wincentemu Buczyńskiemu SJ co do krytyki poematu ks. Muśnickiego pod tytułem <i>Pułtawa</i>	147
Jan Gwalbert Styczyński	
<i>Jagiellonida</i> , poemat Dyzmy Bończy Tomaszewskiego, w treści i wyjątkach z rękopismu	177

A[dam] N. Mickiewicz	
Uwagi nad <i>Jagiellonidą</i> Dyzmasa Bończy Tomaszewskiego	213
A.C. [Antoni Chrząszczewski]	
Odpowiedź na <i>Uwagi nad „Jagiellonidą”</i>	245
Bibliografia	263
Indeks osób	267